

Neuvoston kokous 2/2015

Aika: 4.5.2015 klo 10–16

Paikka: Santahamina-talon auditorio, Maanpuolustuskorkeakoulu, Santahaminantie 2, Helsinki

Osallistujat:

Tua Hindersson-Söderholm, Svenska handelshögskolans bibliotek
Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto
Tiina Järvinen, Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto
Irmeli Koskimies, Taideyliopiston kirjasto
Päivi Kytömäki, Oulun yliopiston kirjasto,
Riitta Lähdemäki, Tampereen teknillisen yliopiston kirjasto
Raija Löytölä, Tritonia
Ari Muhonen, Jyväskylän yliopiston kirjasto, poistui klo 15.20
Minna Niemi-Grundström, Tampereen yliopiston kirjasto
Ulla Nygrén, Turun yliopiston kirjasto
Ulla Ohvo, Lappeenrannan tiedekirjasto
Susanna Parikka, Lapin korkeakoulukirjasto
Matti Raatikainen, Aalto-yliopiston kirjasto
Jarmo Saarti, Itä-Suomen yliopiston kirjasto, poistui klo 15.20
~~Pia Södergård, Åbo Akademis bibliotek~~
Kimmo Tuominen, Helsingin yliopiston kirjasto (puheenjohtaja)
Pentti Vattulainen, Varastokirjasto
Jussi Piipponen (sihteeri)

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.10.

Pöytäkirjantarkastajiksi ja ääntenlaskijoiksi valittiin Kristiina Hormia-Poutanen ja Tua Hindersson-Söderholm.

2. Esityslistan hyväksyminen

Esityslistan kohtaan muut asiat lisättiin RDA:n käyttöönotto. Esityslista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

4. Maanpuolustuskorkeakoulun kirjaston kuulumiset

Tiina Järvinen kertoi Maanpuolustuskorkeakoulun kirjaston muutosta uuteen Santahamina-taloon. Muutto on merkinnyt sitä, että kirjasto on nyt samalla kampuksella suurimman

asiakasryhmän kanssa. Sivilliasiakkaiden määrä on kuitenkin vähentynyt; asiakkaiden pääsyä Santahaminaan yritetään saada sujuvammaksi.

5. Suomen yliopistokirjastojen neuvoston sääntöjen muutos

SYN:n kokouksessa 4/2014 esitettiin, että verkostojen toimintakäytännöt lisätään SYN:n sääntöihin. Kokouksessa 1/2015 päätettiin, että verkostojen ohjausryhmien toimikausi on kaksi vuotta. Kokouksessa 4/2014 esitettiin lisäksi, että ohjausryhmien puheenjohtajat valittaisiin neuvoston kokouksessa ja ohjausryhmien jäsenet työvaliokunnan kokouksessa. Jos puheenjohtaja tai ohjausryhmän jäsen eroaa kesken toimikauden, työvaliokunta valitsee uuden jäsenen ryhmän loppukaudeksi.

Työvaliokunta laati sääntömuutosehdotuksen (liite 1), joka korvaisi voimassa olevat säännöt (liite 2).

Päätettiin lisätä sääntöjen kohtaan 7. Yhteistyöverkostot ja työryhmät maininta työryhmien lakkauttamisesta. Päätettiin lisätä sääntöjen kohtaan 7. Yhteistyöverkostot ja työryhmät seuraava lause: "Verkostoilla voi olla ohjausryhmä tai muussa tapauksessa työvaliokunta toimii ohjausryhmänä."

Hyväksyttiin säännöt muutoksin. Säännöt astuivat voimaan 4.5.2015.

6. Sisällönkuvailuverkoston, Kustannuslaskennan työkalupakki -työryhmän sekä informaatiolukutaitoverkoston asema ja tulevaisuus

Keskusteltiin työvaliokunnan esityksestä (liite 6) sisällönkuvailuverkoston, Kustannuslaskennan työkalupakki -työryhmän ja informaatiolukutaitoverkoston asemaan ja tulevaisuuteen liittyen.

Kustannuslaskennan työkalupakki -työryhmän osalta työvaliokunnan esitystä kannatettiin. Päätettiin, että työryhmä lakkautetaan vuoden 2016 alussa.

Sisällönkuvailuverkoston lakkauttamisesta tehtiin periaatepäätös, mutta lakkauttamisen aikataulu vahvistetaan syksyn kokouksessa. SYN ei voi jatkaa verkoston emo-organisaationa. Kansalliskirjasto tuo verkoston tulevaisuuteen ja toiminnan koordinointiin liittyvän ehdotuksen SYN:n syksyn kokoukseen.

Työvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti päätettiin perustaa Oppimisen tuen verkosto informaatiolukutaidon verkoston tilalle. Verkoston vetäjäksi päätettiin valita Ulla Ohvo. Vetäjän avuksi tulee Lappeenrannan tiedekirjastosta koordinaattori. Toimikausi on kaksi vuotta.

7. SYN:n verkkosivujen uudistustyö

Jussi Piipponen kertoi verkkoviestinnän uudistuksen etenemisestä. SYN:n verkkosivuille on hankittu suunnitelman mukaisesti verkko-osoite yliopistokirjastot.fi, ja verkkosivujen luonnos on olemassa osoitteessa. Verkkosivujen uudistamisen työryhmä (puheenjohtaja Pia Södergård sekä Margareta Danielsson ja Jussi Piipponen) on hahmotellut sivuston rakennetta. Työ jatkuu sivujen sisällön parissa ja sivujen ulkoasun muokkaamisella. Graafikko Paula Kassinen Lapin yliopistokirjastosta on tehnyt luonnoksia SYN:n logoksi, joista työryhmä valitsee sopivat ehdotukset.

8. Mentorointiohjelman palaute ja mahdollinen jatko

Mentorointiohjelmasta on kerätty palautetta verkkolomakkeella, joka suunnattiin sekä aktoreille että mentoreille. Palautteesta on laadittu kooste (liite 7). Käytiin läpi kyselyssä saatua palautetta. Esitettiin, että ohjelman uusimista käsitellään uudelleen vuonna 2017.

Hyväksyttiin suunniteltu aikataulu. Sovittiin, että SYN:n mentoriverkosta hyödynnetään myös koulutuksen jälkeen: yhteistyösihteeri kerää mentoripoolin käytettävissä olevista mentoreista.

12 – 13 Lounas

10. Kansalliskirjaston strategiatyö

Keskusteltiin Kansalliskirjaston strategiatyöhön osallistumisesta ja SYN:n painotuksista tulevaan strategiaan liittyen. Kansalliskirjaston strategiatyöpaja kirjastosektoreille on 6.5.2015. Strategiailltapäivään osallistuvat Kimmo Tuominen, Ulla Nygrén, Riitta Lähdemäki ja Minna Niemi-Grundström.

Keskustelussa esille noussut näkökulma oli kirjastosektoreiden väliset erilaiset toiveet. Tähän liittyy kysymys Kansalliskirjaston asiakkuudenhallinnasta ja toivomus palveluiden profiloinnista sektoreittain. Todettiin myös, että keskustelua tulisi käydä siitä, millä mekanismeilla hankkeita priorisoidaan Kansalliskirjastossa.

Kristiina Hormia-Poutanen toivoi palautetta Kansalliskirjaston palveluista ja keskustelua siitä, miten palveluita voidaan kehittää vastaamaan paremmin SYNin tarpeita.

11. Finnan käyttöönoton tilanne yliopistoissa ja uusi Finnan palvelusopimus

Minna Niemi-Grundström esitteli KDK-ryhmän toteuttaman Finnan käyttöönottoa kartoittaneen kyselyn tuloksia (liite 11). KDK-ryhmä on toivonut yliopistokirjastojen yhteistä näkemystä siitä, mitä Finnan halutaan tarjoavan yliopistokirjastoille ja niiden asiakkaille. Riittääkö se, että mahdollisessa yhteisessä näkymässä Finna korvaa vain Voyagerin käyttöliittymän vai pitäisikö kaikki tutkimusta ja opetusta varten olevat aineistot olla asiakkaiden haettavissa ja saatavuustiedot löydettävissä yhteisestä näkymästä? Keskusteltiin Finnaan liittyvistä näkemyksistä kyselyn vastausten pohjalta.

Kysely selvitti yliopistojen aikataulua Finnan käyttöönotossa. VuFindin uuden version odottaminen osoittautui tärkeäksi syyksi, miksi Finnaa ei ole vielä otettu käyttöön.

Kritiikkiä yliopistoilta on tullut hitaasta tuesta Finnaan liittyen. Myös PCI-indeksiin on oltu tyytymättömiä.

Kansallinen näkymä ja yliopistojen yhteinen näkymä eivät kyselyssä saaneet suurempaa kannatusta kyselyssä.

Kyselyn tulosten esittelyn jälkeen Tua Hindersson-Söderholm esitteli Hankenin Finna-näkymää. Näkymää työstetään työryhmässä, joka kokoontuu viikoittain. Monin osin Hankenin Finna toimii melko hyvin, mutta e-aineistot eivät näy aina toivotulla tavalla ja lisäksi verkkomaksut eivät ole edelleen mahdollisia.

Keskusteltiin uudesta Finna-sopimuksesta (liite 12), erityisesti sopimuksen kohdasta 16 ja sopimuksen liitteestä 1 (liite 13). Keskusteltiin siitä, onko sopimuksen muuttaminen liitteiden avulla sopiva käytäntö ja siitä, mitä uuden palvelusopimuksen kuvailutietoja koskeva Creative Commons -lisenssi merkitsee.

Sopimuksen muuttaminen liitteillä nähtiin ongelmallisena. Ei ole mahdollista sitoutua sopimukseen, jota voidaan yksipuolisesti muuttaa.

Kristiina Hormia-Poutanen toivoi, että yliopistot kommentoisivat sopimuksen muutosehdotuksia tarjolla olevien kommenttikierrosten puitteissa. Todettiin kuitenkin, että myös SYN:n olisi hyvä saada kommentoitavaksi Finnan uudet sopimusversiot.

Päätettiin, että kerätään yliopistojen lakimiesten kommentteja sopimuksesta työvaliokunnan valmistelutyötä varten.

E-aineistojen metadataan liittyvistä lisenssikysymyksistä keskustellaan syksyn SYN:n kokouksessa. Kansalliskirjasto esittelee tilanteen ja laatii ohjeistusta syksyn kokoukseen mennessä.

12. Ilmoitusasiat

- Työvaliokunta on valinnut SYN:n edustajaksi TUHA-koordinaatioryhmään Tua Hindersson-Söderholmin.
- Työvaliokunta on valinnut SYN:n edustajaksi kansalliseen käyttäjäkyselytyöryhmään Terhi Sandgrenin Helsingin yliopiston kirjastosta ja varaedustajaksi Matti Kalliolan Maanpuolustuskorkeakoulun kirjastosta.
- Työvaliokunta on valinnut SYN:n edustajaksi Tietohuoltokomiteaan Kaisu Kesosen äitiysloman ajaksi Maria Koveron Helsingin yliopiston kirjastosta.
- Työvaliokunta on valinnut SYN:n edustajaksi Tuuli-projektin ohjausryhmään Minna Toikan Turun yliopiston kirjastosta.
- Kirjastoilta tulleiden kommenttien pohjalta on laadittu SYN:n lausunto koskien suomenkielistä käännöstä standardista ISO 2789:2013 Tieto ja dokumentointi – Kirjastojen kansainvälinen tilastostandardi (liite 14).
- Tuuli-projektin starttiseminaari järjestettiin Kaisa-talossa 24.3. Helsingin yliopiston kirjaston ja SYN:n tutkimuksen tuen verkoston yhteistyönä.
- SYN:n puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja vierailivat OKM:ssa 1.4. keskustelemassa johtaja Riitta Majjalan ja muiden OKM:n virkamiesten kanssa.
- Kulttuuri- ja asuntonministeri Pia Viitanen on asettanut työryhmän valmistelemaan kirjastolain uudistamista. Työryhmän toimikausi on 23.2.2015 - 29.2.2016. Työryhmän ensimmäinen kokous oli ke 15.4.2015. Susanna Parikka on valittu työryhmään.
- Avoin tiede -seminaari järjestetään Oulussa 8.5.
- Eeva-Liisa Lehtonen on jäänyt eläkkeelle. SYN on muistanut Eeva-Liisaa kukkatervehdyksellä.

13. Muut asiat

- RDA:han siirtyminen: Kansalliskirjasto toivoo RDA:n käyttöönottoa vuoden 2016 alusta. Aikataulua pidettiin kiireellisenä, vaikka RDA:n käyttöönotossa sinänsä nähtiin myös hyviä puolia. Todettiin, että kyseessä on asia, johon liittyy strategisia valintoja. Päätettiin, että asia otetaan uudelleen esille SYN:n lokakuun kokouksessa, jolloin tehdään päätös RDA:n käyttöönotosta.

- Hanselin kausijulkaisujen sekä kotimaisten ja ulkomaisten kirjojen puitesopimukset: Käsiteltiin puitesopimusten problematiikkaa ja päätettiin pyytää Hanselin edustaja keskustelemaan asiasta SYN:in seuraavassa kokouksessa.

- Arene ja UNIFI toteuttavat yhdessä FUCIO- ja AAPA-verkoston kanssa kevään 2015 aikana selvityksen korkeakouluissa kopioitavan tekijänoikeuden suojaaman materiaalin määrästä ja tyypeistä. Selvitys liittyy vuoden 2016 alussa voimaan tulevan uuden Kopiosto-sopimuksen valmisteluun, jossa UNIFI ja Arene ovat mukana. Selvityksessä kerätään tietoa opettajien käyttämästä materiaalista, ei kopiokoneilla tehtyjen kopioiden ja tulostusten määristä. Päätettiin, että yhteistyösihteeri ottaa selvää selvityksen toteutuksesta.

- DOAJ etsii vapaaehtoisia (associate editor) arvioimaan lehdiltä tulleita hakemuksia. Edellytyksenä on riittävä kielitaito. Lisätietoa on osoitteessa <http://bit.ly/1E0eJjh>. Todettiin, että vapaaehtoisena toimiminen on tapa olla mukana edistämässä avointa tiedettä.

14. Kokouksen päättäminen

- Sovittiin, että seuraava kokous pidetään 9. lokakuuta Tampereen teknillisellä yliopistolla.

- Kokous päätettiin klo 15.45.

Liitteet:

- 1 Suomen yliopistokirjastojen neuvoston uudistetut säännöt
- 2 Suomen yliopistokirjastojen neuvoston voimassa olevat säännöt
- 3 Sisällönkuvailuverkoston lausunto
- 4 Kustannuslaskennan työkalupakki -työryhmän lausunto
- 5 Lausunto SYNin informaatiolukutaitoverkoston toiminnan kehittämisestä
- 6 Työvaliokunnan esitys sisällönkuvailuverkoston, Kustannuslaskennan työkalupakki -työryhmän ja informaatiolukutaitoverkoston asemasta ja tulevaisuudesta
- 7 Mentorointiohjelman palautteen kooste
- 11 Finna-kyselyn tulokset
- 12 Uusi Finna-sopimus
- 13 Uuden Finna-sopimuksen liite 1
- 14 SYN:n lausunto ISO 2789:2013 Tieto ja dokumentointi – Kirjastojen kansainvälinen tilastostandardin suomenkielisestä käännöksestä

Kimmo Tuominen
Puheenjohtaja

Jussi Piipponen
Sihteeri

Tua Hindersson-Söderholm
Pöytäkirjantarkastaja

Kristiina Hormia-Poutanen
Pöytäkirjantarkastaja